

KOMENTÁŘ

2. 3. 2020

Kulturní zařízení v Moravskoslezském kraji v roce 2018

Do knihoven v Moravskoslezském kraji přišlo v roce 2018 více než 4,1 milionu návštěvníků, měli možnost si vybrat z více než 5,1 milionu knihovnických jednotek či využít 895 počítačů s připojením k internetu. Registrovaný čtenář si v loňském roce vypůjčil v průměru 44 knih. Památkové objekty v kraji navštívilo přibližně 316 tisíc návštěvníků, 616 tisíc návštěvníků pak zhlédlo expozice a výstavy v muzeích a galeriích.

Veřejné knihovny

V Moravskoslezském kraji bylo na konci roku 2018 v provozu 272 veřejných knihoven a jejich 139 poboček (lokálně vyčleněných částí knihoven (včetně pojízdných zařízení), které jsou jejich organizačními částmi a pracují pod jejich přímým vedením). Čtenáři v Moravskoslezském kraji tak měli k dispozici přibližně 5,1 milionu knihovnických jednotek (knih, novin, časopisů, elektronických dokumentů apod.).

Tab. 1 Veřejné knihovny v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Veřejné knihovny¹⁾	269	269	269	267	272	272	272
Pobočky knihoven	141	140	139	141	141	141	139
Knihovní jednotky celkem (tis.)	5 077	5 109	5 128	5 146	5 141	5 138	5 113
Registrovaní čtenáři (tis. osob)	174	167	168	171	146	148	144
z toho ve věku do 15 let (%)	27,2	27,9	28,3	28,0	29,4	29,9	29,8
Vypůjčky (tis.)	7 860	7 762	7 516	7 263	6 907	6 618	6 289
Počet vypůjček na 1 čtenáře	45,3	46,6	44,7	42,4	47,5	44,6	43,6
Návštěvníci knihoven (tis. osob) ²⁾	4 594	4 603	4 741	4 811	4 658	4 351	4 105
Studijní místa	3 827	3 929	3 983	4 058	4 140	4 083	4 111
Počítače pro uživatele	1 068	1 037	1 038	1 015	986	971	993
z toho s připojením k internetu	947	921	922	927	906	884	895
Čtenáři využívající internet v knihovně (tis. osob)	352	291	254	343	212	191	175

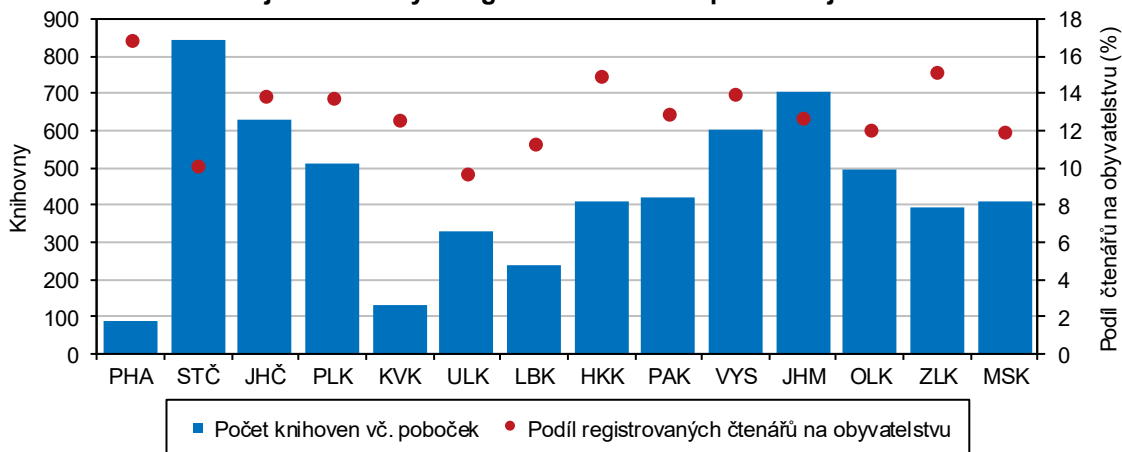
¹⁾ včetně Moravskoslezské vědecké knihovny

²⁾ včetně návštěvníků on-line služeb

Přestože nejvíce knihoven vč. poboček nalezneme ve Středočeském kraji (845), v případě registrovaných čtenářů tomu tak není. Těch bylo s 220 tisíci v roce 2018 nejvíce v Praze. V knihovnách na území Moravskoslezského kraje bylo v roce 2018 registrováno celkem 144 tisíc čtenářů. Jejich počty však postupně klesají, od roku 2012 o 17 %. Téměř 30 % čtenářů v Moravskoslezském kraji bylo ve věku do 15 let, což v absolutním vyjádření odpovídalo 43 tisícům. Republikový průměr činil 27,7 %, z krajů dosáhl nejvyššího podílu registrovaných čtenářů do patnácti let Kraj Vysočina (31,3 %) a nejnižšího Plzeňský kraj (21,7 %).

KOMENTÁŘ

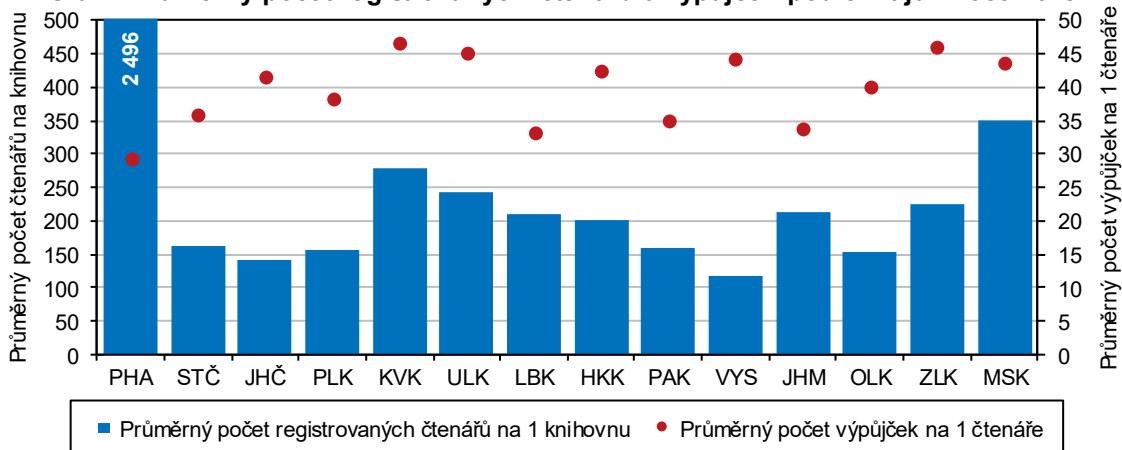
Graf 1 Veřejné knihovny a registrovaní čtenáři podle krajů v roce 2018

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Asi 12 % obyvatel Moravskoslezského kraje bylo v roce 2018 registrováno jako čtenář ve veřejných knihovnách. Pokud by měl tento ukazatel posloužit jako měřítko pro srovnání krajů, pak nejnižší podíl čtenářů z počtu obyvatel byl vykázan v Ústeckém kraji (9,7 %), naopak nejvyšší v Hl. m. Praze (16,9 %). Nižší hodnoty podílu než Moravskoslezský kraj vykázaly kromě Ústeckého kraje už jen Středočeský kraj (10,1 %) a Liberecký kraj (11,3 %).

Graf 2 Průměrný počet registrovaných čtenářů a výpůjček podle krajů v roce 2018

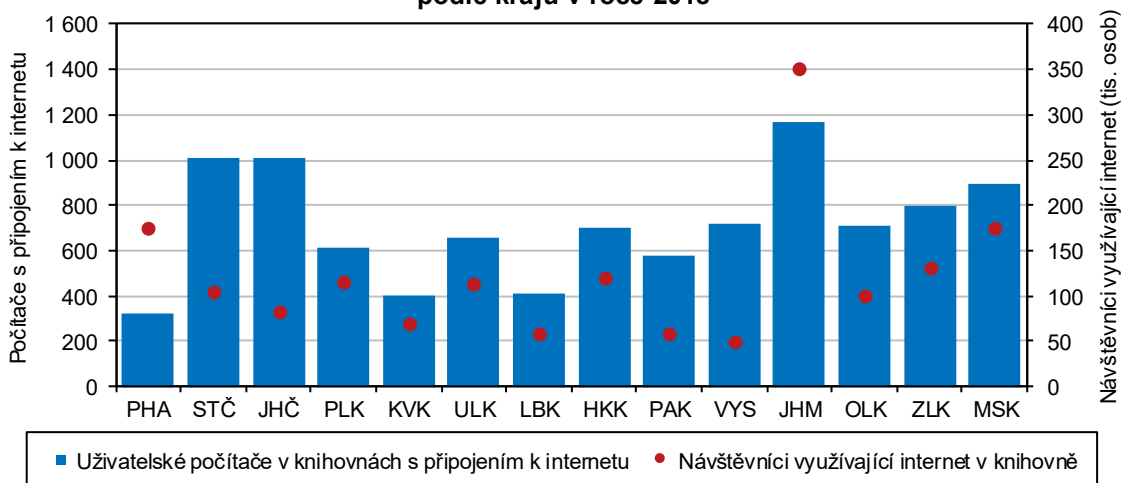
Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

V Moravskoslezském kraji bylo evidováno cca 6,3 milionu výpůjček, tento počet se proti roku 2017 snížil o téměř 330 tisíc. Registrovaný čtenář si tak v roce 2018 vypůjčil v průměru 44 knihovních jednotek. Hodnota tohoto ukazatele se v letech 2012 až 2018 pohybovala v rozmezí od 42 do 47 výpůjček na čtenáře za rok. Neaktivnější čtenáři žijí v Karlovarském a Zlínském kraji, v průměru zde na čtenáře připadlo 47, resp. 46 výpůjček ročně.

KOMENTÁŘ

Ve veřejných knihovnách jsou k dispozici také počítače. V knihovnách Moravskoslezského kraje bylo v roce 2018 celkem 993 počítačů, 895 z nich s připojením k internetu. Počet počítačů celkem i s připojením na internet se meziročně nepatrně zvýšil, klesl ale počet návštěvníků knihoven využívajících internet v knihovně, konkrétně o 16 tisíc na 175 tisíc.

Graf 3 Počítače s připojením k internetu a uživatelé internetu ve veřejných knihovnách podle krajů v roce 2018

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné

Dalším prvkem z oblasti kulturních zařízení jsou památkové objekty s kulturním využitím, které jsou v kraji zpřístupněné návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, mlýny apod., ovšem památky, které jsou ve správě muzea či galerie, sem zařazeny nejsou (např. zámek Kunín, hrad Hukvaldy).

Tab. 2 Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné	10	10	12	11	11	12	13
Návštěvníci památkových objektů (tis. osob)	281	189	321	311	239	354	316
Pořádané kulturní akce celkem	369	357	403	373	442	527	440
samostatné výstavy	35	28	37	40	46	46	51
samostatné koncerty	33	23	29	27	26	39	39
dramatická vystoupení	30	28	30	50	36	39	39
kulturní vložky při prohlídkách	91	99	95	92	132	189	112
Návštěvníci kulturních akcí (tis. osob)	316	281	350	377	338	454	381

KOMENTÁŘ

K památkovým objektům zpřístupněným návštěvníkům za vstupné na území Moravskoslezského kraje namátkou patří:

- v okrese Bruntál – zámek Linhartovy ve Městě Albrechtice, zámek Slezské Rudoltice,
- v okrese Karviná – zámek Fryštát,
- v okrese Nový Jičín – hrad Štramberk, hrad Starý Jičín,
- v okrese Opava – státní zámek Hradec nad Moravicí, státní zámek Raduň,
- v okrese Ostrava – Důl Michal v Ostravě, Slezskoostravský hrad.

Návštěvnost památkových objektů je do jisté míry ovlivněna (ne)přízní počasí. I proto se mezi lety 2012 a 2018 se pohybovala návštěvnost památkových objektů v Moravskoslezském kraji v širokém rozmezí 189 až 354 tisíc osob ročně. Rekordním byl rok 2017, v následujícím roce návštěvníků o cca 38 tisíc ubylo. V areálu památek jsou často pořádány i kulturní akce, v roce 2018 se jich konalo 440 s účastí přes 381 tisíc návštěvníků.

Muzea, galerie a památníky

V Moravskoslezském kraji v roce 2018 si mohla kulturní veřejnost vybrat k návštěvě z 31 muzeí a památníků, 2 galerií a 25 poboček muzeí a galerií. Bylo v nich možno shlédnout 127 expozic a 265 výstav. Počet návštěvníků expozic a výstav v kraji v roce 2018 překročil hranici 616 tisíc.

Tab. 3 Muzea, galerie a památníky v Moravskoslezském kraji

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Muzea, galerie a památníky v provozu	36	36	36	34	34	34	33
muzea, památníky	32	32	32	32	32	32	31
galerie	4	4	4	2	2	2	2
Pobočky muzeí a galerií	29	28	28	29	29	25	25
Expozice	128	134	131	133	136	135	127
Uspořádané výstavy	329	302	321	315	304	312	265
Návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)	525	476	705	667	654	712	616

Pozn.: V oblasti kulturních zařízení jsou pro potřeby statistiky využívány výstupy z rezortních statistických informačních systémů, které zpracovává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha. Údaje v tabulkách zachycují u stavových ukazatelů stav ke konci roku (např. počet knihoven, galerií), u intervalových ukazatelů úhrn za rok (např. počet návštěvníků). Údaje jsou šetřeny za kulturní organizace, jejichž zřizovateli jsou Ministerstvo kultury, jiné resorty, kraje, obce či města, a dále kulturní zařízení zřízená církví, spolky, obecně prospěšnými společnostmi a podnikatelskými subjekty.

Kontakt:

Patrik Szabo
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 220
E-mail: patrik.szabo@czso.cz